

akademický rok 2017/2018

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: Kateřina Rafaelová

Název práce: PIKNIK

Slovní hodnocení:

Jako lidské bytosti podléháme různým typům omezení.

Sedím doma a mám napsat kritický posudek o práci, kterou nemám nadohled.

Mám kompetentně zkritizovat autorku, které si vážím a znám ji od dětství. I tímhle jsem omezena.

Práci Kateřiny znám. Minimálně si to trůfám tvrdit, ale přes všechny osobní detaily a možnosti vhledu do Kateřininy tvorby si stejně nedovolím říct, že bych dílu Piknik nějak výrazně porozuměla a mohla jej analyzovat. Možná právě proto, že není dokončeno a já si jeho definitivu s velkým očekáváním jen představuji. Pochybnost o mojí kompetenci vyhledávat problémy je namístě.

Náklonnost vůči Kateřininu dílu je v tuto chvíli platná většinou, tedy zahrnující i sérii Piknik.

Vidím jisté slabiny této práce, ale Kateřina není naivní a bude o nich mluvit sama.

Vlastně musím přiznat, že mě Piknik celkově irituje. Pokud jsem tedy dostatečně popsala vztah mezi mnou a autorkou, přijde mi fér, tuto zprávu směřovat přímo ke Kateřině.

Vím, že ve Tvé práci je obvykle mnoho humoru, ale nyní se název s obsahem díla absolutně míjí.

Humor v této sérii nehledám, je tu nedorozumění mezi pedagogem a studentem. Situace, kdy pedagog název stanoví podle předchozí studentčiny práce, protože právě neví, čemu se skutečně věnuje, a později se už nedá nic měnit, je minimálně trapná. Kateřino, víc kuráže!

Jsi „bílá žena“, studující umění na relativně svobodné části naší planety.

Můžeš si vybrat, kdo Tě bude učit a co. Ale i přes moji nedůvěru k pedagogickému vedení Kateřininé práce jsme svědky zajímavé situace.

Piknik je specifický druh **stolování**, při kterém se ono stravování pořádá venku. V ideálním případě se stravování uskutečňuje pod širým **nebem** někde na **louce**, v **parku**, v **letním kině** apod. za přítomnosti **zvuků** okolní **přírody**. Piknik je součástí rodinných výletů či akci, různých sešlostí, firemních či církevních schůzek. K pikniku neodmyslitelně patří piknikový koš, ve kterém se veškeré jídlo donášší.

Zdroj definice slova : <https://cs.wikipedia.org/wiki/Piknik>

Disharmonie názvu a obsahu práce je lákavá svou naléhavostí nesplněného slibu.

Dlouhodobě rozkládáš své rodinné prostředí a tak mě směřuješ k familiérním představám.

Například: Rodiče mi slíbí piknik, ale nakonec dostanu divadelní představení nějakého třeba ruského dramatu. Mám na výběr, buď totálně propadnu hysterii a budou mě muset vyvést společně s celou rodinou mimo zděšené publikum, nebo se začnu dívat...Dobře, jsem slušné křesťanské dítě, uklidním se, jsem přeci v divadle, neslyším sice žádné ptactvo ani ve zvukové kulise, ale představuji si piknik.

Útěk odkudkoliv umíme, myslím tím především uměleckou obec, které nedělá velké problémy pracovat s abstrakcí i ve svém osobním životě. Možná, že právě únik je jedna z předních metod umění, jak pracovat s mentalitou umělce a diváka. Někdo mě naučil jak piknik vypadá a co se na něm děje, ale přiznám se, že nemůžu a nechci vyloučit jinou jeho podobu. A právě tato změna vnímání je pro nás podstatná.

Pokud nebudu příliš lpět na svých představách, co je to piknik podle definice slova a tlaku jak mě společnost naučila piknik vnímat, mohla bych přijmout tuto situaci jako novou zkušenost. Ano, jsme na pikniku.

Kateřino, prožíváš tvůrčí období, které je mnoha směry odlišné od předchozích. Podle Tvých slov máš očekávání a mě je vlastní se přidat ke Tvému úhlu pohledu a čekat, co se stane. Společnost se sešla.

Na pikniku je přeci hlavně důležité být. Setkat se. Jestli budeme sytí nebo hladoví je druhotné.

Stůl je prostřený. Celé prostředí má své pevné opodstatnění, od symbolů až po významy barev.

Propojuješ detailnost vzpomínek osobního života se současným očekáváním, a to dohromady předkládáš jako vrchol své nynější činnosti. Snažíš se odstoupit, ale spíše mám pocit, že je těžké se vymanit.

Mnoho herců má problém žít svůj vlastní život, je jednodušší prožívat emoce a strasti někoho jiného. Žít roli.

Očekávání děje v divadelních kulisách jsem vždycky nesnášela, hledala jsem kde jsou rekvizity rozmístěny, co by se s nimi dalo dělat, kde jsou propadliště, nebo body v prostoru s dominantním osvětlením.

Jenom čekat co se bude dít je možné pouze pokud nejde o náš vlastní život, spád předcházejících činů a faktorů majících vliv na naši skutečnost nelze považovat za neutrální a vedoucí k pasivitě.

Proto mám nedůvěru ke Tvému prohlášení vlastního absolutního odstupu. Ano, možná si odstoupila nad hmotou, která vznikla, ale nikoliv nad dějem, který se vyvíjí. Aktivně se účastníš. Měníš situaci, můžeš se rozhodnout. Žiješ. Existence je pro mě téma vnímání času.

Tedy v momentu, kdy mám hodnotit nedefinitivní podobu, uvažuji nad vzniklou hmotou jako nad celkem, který se nikam jinam nevyvine, který je uzavřeným celkem. Statickým dějem. Štronz. Tragikomická chvilka z dramatického kroužku. Nonsense, protože těla herců dýchají, ale snaží se vypadat jako strnulé neživé hmoty. Přijdu si komická. Tedy jde o jakousi předstírací hru, klam. Snažím se předstírat, že nevím nic o Tvé plánované instalaci a o Tvé neustálé vytrvalé a soustředěné práci.

Snažím se vzpomínat na Tvé kresby, na slova. Ta vzpomínka ale vytváří pouze reprodukci.

Bez možnosti setkat se. A to nechci hodnotit. Podstatné bez výjimky je setkání živé, musí být živé.

Obecně pro autory není možné vypočítat s kým se setká jejich obraz, nebo kdo z Tebe bude za pár let,

a jestli Ti bude Tvá dnešní práce blízká, nebo cizí. Jsem zvědavá na moje další setkání s těmito Tvými obrazy, ta situace se totiž nikdy neopakuje. Myslím, že není možné abychom skutečně byli schopní odstoupit od vlastní práce. Tahle dvojrole mi nesedí. Ale naopak naše práce žije náš život a do jisté míry žije i svůj osobní s někým jiným, s divákem.

A tak trochu alibisticky rozvíjím myšlenky a nepokládám otázky.

Piknikový portrét se zde nekoná, není potřeba zaznamenávat kdo se pikniku účastnil. Byli sme jeho součástí, ikdyž možná nebyl úplně podle našich požadavků. Zůstal nám z naší přítomnosti jakýsi dojem o stráveném čase a iluze o společnosti jaká jsme. K tomuhle impresionistickému prožívání se pastel na papíře hodí nejlépe. ANO, papír na papíře. Naddimenzovaná skica neexistujícího prostředí. Detaily neskutečného prostoru. Takový kontrast vůči plenérové olejomalbě je pro mě požitekem.

Teatrální osamocení předmětu stolu je v mých očích výrazným nabídnutím osobních problémů k veřejné diskuzi. Je to odvážné gesto, Kateřino. Věřím, že všechny citlivé momenty obhajoby zvládneš. Ráda pozoruji Tvoji odvahu i v kresbě samotné. Velkorysý gestický projev a mnohvrstevnatá prokreslenost je v kombinaci s papírem lahůdkou. Je opravdu papír tak podřadný plátnu? Nikdy.

Kateřino, papíru se nevzdávej!

Papír a kresba Ti jsou dobrým partnerem. Vnímáš dobře jejich limity i potenciál. Nenech si namluvit, že jde o méněcenný materiál, nebo jen skicovou přípravu. Přála bych si, abychom už nemuseli trpět ten neutuchající puch akademismu. Sice spolu často mluvíme o umírajících stereotypech, ale to neznamena, že se jimi budeme dále poslušně řídit. Popisuješ svůj zájem o chybu a zdůrazňuješ i svá tělesná omezení, ale dej si pozor, abys práci poctivě dokončila, bez ohledu na své limity. Záliba v chybě je spojená s lidskou prací a popíráním perfekcionalizmu a egoizmu a je možné chybu mít rád a nechat ji svobodně pracovat. Poctivě myslím hlavně vůči sobě. Poctivě dokončit, trpělivě vykonstruovat. Upatlaný papír pro mě není lajdáctví, chyba ve vzoru pro mě není známka unavenosti. Věřím Ti Tvoje nadšení i zklamání. Pracuješ dobře s napětím.

Podle textu, který jsi předložila jako dokumentaci práce, bych nebyla schopná práci adekvátně zhodnotit. Vůbec se nestřetává s mým pohledem a s rozhovory, které jsme vedly. Ty reálná setkání s Tebou a Tvými věcmi jsou mým zdrojem.

Piknik je nakonec tragikomedie. Nejsem na pikniku. Nikdo z nás není. Žádná hostina v krajině se nekoná. Jsme sociální bublina v izolovaném industriálu, který už ani neslouží svému původnímu záměru.

Vnímám mnoho doplňujících se střetů, formálních, ideových, sociálních, osobních...

Asi ty střety v preciznosti a rozvolnění tahů mě provokují. Provokují k pozorování. Dívat se do vrstev barev. Černá není jen černá. Podobně jako naše kůže není bílá. Napadá mě i řada dalších podstatných i jiných

malicherných otázek. Tvoje práce se dotýká mnoha problematických prvků. Stát před Tvými obrazy, přemýšlet a strnule se dívat mě baví.

Moje hodnocení není odměna za dobře odvedenou práci, tu vidíš sama, ale hlavně povzbuzení pracovat dál.

Otázky k rozpravě:

Jak zásadní je pro Tebe rodinné a osobní téma, je pro Tebe možné se z něj vyprostit?

Je tato obsahová náplň jakási forma terapie sdílením, nebo je Tvůj osobní život materiálem k tvorbě?

Závěrečné hodnocení: Práci Kateřiny Rafaelové doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: A

Posudek vypracoval(a): MgA. Johana Merta

Datum:

Podpis: